

Korte Mededelingen

Alles uit de kast voor de redding van de Waterrietzanger

de Waterrietzanger *Acrocephalus paludicola* is de meest bedreigde vogelsoort in Europa. De populatie is sinds de jaren twintig van de vorige eeuw afgenomen met 95% en er zijn nog maar vier landen waarin deze soort broedt. Van de huidige populatie bevindt zich 38% in Wit-Rusland, 33% in Polen, 27% in Oekraïne en slechts 1% in Litouwen. Oorzaak van de afname is de toenemende versnippering van geschikte broedgebieden. Deze versnippering maakt de regionale populaties uitzonderlijk kwetsbaar. Daardoor is de Waterrietzanger al verdwenen uit Hongarije en het Duits-Poolse grensgebied. Gebrek aan genetische uitwisseling verzwakt dergelijke geïsoleerde clusters. De Litouwse populatie van het Žuvintas-gebied telde in 1986 al niet meer dan twintig tot vijfentwintig zingende mannetjes. Dat aantal slonk – ondanks verbeterde biotoopcondities – tot slechts vier in 2016. Om het tij te keren werden in 2018 vijftig jonge vogels uit Wit-Rusland verplaatst naar één van de laatste, wankelende bolwerken in Litouwen, het Žuvintas Biosphere Reservaat (200 ha). De jongen vogels werden ‘geogst’ uit het Zvanec fen mire (14.000 ha). Daar bevindt zich de grootste waterrietzangerpopulatie ter wereld met twee- tot vierduizend zingende mannetjes, wat neerkomt op 20 tot 30% van alle Waterrietzangers. De verplaatste jongen werden met de hand gevoed in volières en na geleidelijke uitgewenning vrijgelaten. De gevolgde methode van ‘transmigratie’ kon teruggrijpen op internationale ervaring met onder andere gelijksoortige projecten bij de Cirlgors.

Parallel aan deze actie werden zestig Waterrietzangers in Wit-Rusland en Litouwen voorzien van geolocators. Met behulp van deze lichtgewichtapparatuur (niet zwaarder dan 2% van het lichaamsgewicht) kan de trekroute van Waterrietzangers worden gereconstrueerd. Maar liefst 30% van deze vogels kon worden teruggevangen. Gehoopt was, gebaseerd op ervaring met andere projecten, op 18 tot 20%. Het resultaat leverde genoeg verrassingen op. Werd er tot nu toe aangenomen dat er werd overwinterd in Senegal, nu

blijkt dat de Waterrietzangers in meerderheid, na een tussenstop daar, doorvliegen naar Mali. Deze vogeltjes vliegen dus maar liefst zeven- tot achtduizend kilometer heen en na de winter dezelfde afstand terug. De route buigt na de kust van de Oostzee zuidwaarts over Duitsland, Frankrijk en Spanje. In Noord-Afrika wordt kort bijgetankt. Dan gaat de tocht verder via de hierboven genoemde tussenstop. In de lente wordt vrijwel dezelfde route in omgekeerde volgorde gevolgd. Slechts enkele van de met een geolocator uitgeruste vogels deden Nederland in het westen of Italië via een meer oostelijke route aan. Rond 25 augustus bevond zich geen enkele Waterrietzanger zich nog noordelijker dan Zuid-Frankrijk. Dat komt overeen met wat we in Nederland constateren.

Een woordvoerder stelt: ‘Het staat nu dus vast dat de Waterrietzangers uit Litouwen en Wit-Rusland overwinteren in de Niger-Delta, waar zich een groot gebied uitstrekt van

De Waterrietzanger is de meest bedreigde soort in Europa. De populatie is met 95% afgenomen en de verspreiding van broedgevallen van deze soort beperkt zich nog maar tot een viertal landen.
Foto: Jan van Holten.

meren en eilanden, midden in de droge Sahel-zone. De politieke situatie is door zijn instabiliteit zorgwekkend. Bijkomend voordeel daarvan is dat juist door die politiek wankele situatie het niet aannemelijk is dat de 'wetlands' op korte termijn ten prooi zullen vallen aan drooglegging omwille van economische belangen.'

Naast helderheid over de trekroutes en het winterkwartier, met aanwijzingen voor beschermingsbehoefte in deze gebieden, bleken Waterrietzangers ook veelvuldig rond te zwerven in de omgeving van hun broedlocatie. Mogelijk op zoek naar meer geschikte gebieden. De conclusie dat deze soort geconfronteerd wordt met een toenemend gebrek aan geschikte terreinen ligt dan ook voor de hand.

Met alle gegevens op een rij, blijft evenwel de vraag of (en hoe) de Waterrietzanger op termijn geholpen kan worden. De 'transmigratie'-tactiek is een experiment, waarvan de effecten pas op termijn zichtbaar zullen worden.

Bron: <https://meldine.lt/en/latest-scientific-research-lithuanian-aquatic-warblers-winter-in-mali/> of: https://meldine.lt/wp-content/uploads/sites/2/2018/07/Meldine_factsheet_A4_ENG_preview.compressed.pdf.

CdV

Duits Laagland nu belangrijkste winterkwartier voor de Kleine Zwaan in Europa

Uit recente tellingen blijkt dat de Duitse deelstaat Sleeswijk-Holstein van steeds groter belang is geworden als overwinteringsgebied van de Kleine Zwaan *Cygnus bewickii*. In

toenemende mate bevinden zich daar grote groepen, waarbij het in de maanden februari en maart kan gaan om eenderde van alle Kleine Zwanen. In het Duitse laagland vetten zij op, alvorens via de Baltische Staten door te vliegen naar hun broedgronden in Siberië. Op 24 februari 2018 werden er 8364 exemplaren geteld. Dat was een nieuw record. Tien jaar eerder waren er al eens 7611 geteld.

Contrast

Deze toename vormt een schril contrast met de teruglopende cijfers in Ierland, Engeland en Nederland. De laatste jaren blijven sommige gebruikelijke overwinteringsplekken daar zelfs helemaal ongebruikt. Verder is vastgesteld dat de Kleine Zwanen in Duitsland steeds vroeger in het voorjaar hun piek bereiken. Doordat de eerste exemplaren ook vroeger in de herfst arriveren dan voorheen, is hun totale verblijfsduur langer geworden. Dat maakt deze Duitse deelstaat extra belangrijk als wintergebied voor deze zwanen.

Maïsteelt

Door de toename van milde winters zijn vogels als de Kleine Zwaan, Smient en Tafeleend oostelijker en noordelijker gaan overwinteren. Daarbij speelt voor zwanen ook de toegenomen teelt van maïs een rol. De maïsstoppelvelden dienen hun als voedselbron. Datzelfde wordt ook waargenomen in Denemarken. Ook daar verblijven in de winter steeds meer Kleine Zwanen.

Bron: *BirdGuides* 5 december 2019.

CdV

De aantallen overwinterende Kleine Zwanen in ons land steeg in de jaren tachtig van de vorige eeuw flink, maar al sinds 1995 zijn die aantallen weer gestaag afgenomen. Ook de concentraties van overwinterende Kleine Zwanen verplaatsen zich in de loop der tijd. De laatste jaren is te zien dat de aantallen in de traditionele overwinteringsgebieden verder afnemen, terwijl de aantallen in Duitsland juist toenemen.
Foto: Jelle de Jong.

Frankrijk schort de vogelvangsten met lijmstok op

Franse jagers mogen voorlopig geen vogels meer vangen met een lijmstok. Dat heeft president Macron bepaald. Het gaat om een omstreden techniek, die nog was toegestaan in vijf regio's rond Nice en Marseille. Bij deze methode smeren jagers stokken en takken met lijm in. De vogels komen vast te zitten als ze op zo'n stok zijn neergestreken. Vooral Merels en lijsters worden op deze manier gevangen. Lijsterpaté is in Frankrijk een delicatessen. Het gebruik van de lijmstok is nu tot 1 januari 2021 opgeschort. Macron kiest nog niet voor een definitief verbod. Hij wacht een uitspraak van het Europese Hof van Justitie af.

Frankrijk ligt al langere tijd onder vuur vanwege het toestaan van deze vangtechniek. Die is in EU-verband al sinds 1979 verboden, maar Frankrijk maakte een uitzondering voor vijf zuidelijke regio's. Daarvoor is het land door de Europese Commissie op de vingers getikt. Franse jagers stellen dat het om een traditie gaat die aan strenge beperkingen is gebonden en dat de vogelstand er niet onder lijdt.

Ortolanen

Eerder besteedden we in *het Vogeljaar* al aandacht aan de vangst van Ortolanen, die onder andere via de lijmstokmethode worden gevangen in Zuid-Frankrijk (*het Vogeljaar* 67(3):137). Belangenpartijen van Franse jagers en culinaire instellingen zeggen dat er van deze gorzensoort nog genoeg rondvliegen om de vangst te rechtvaardigen. Noors onderzoek heeft aangetoond dat de schrikbarende terugval van de Fenno-Scandinavische populatie terug te voeren valt op de vangst in Frankrijk. Zo telt Noorwegen nog hooguit tien broedparen. Twintig jaar geleden waren dat er nog tweehonderd. Door het gebruik van dataloggers en DNA-onderzoek is komen vast te staan dat broedvogels uit Oost-Europa en Siberië (waar deze prachtige vogel inderdaad niet zeldzaam is), hun winterkwartier bereiken via een route die langs de Zwarte Zee naar Ethiopië voert. Vrijwel het hele snel slinkende West-Europese broedbestand gaat echter via Frankrijk naar Senegal en de buurlanden daar. Een heel klein deel vliegt via Italië en Sicilië naar Nigeria. Geen van al deze routes is ook werkelijk veilig, maar de bedreigingen in Frankrijk zijn voor genoemde populatie het meest desastreus. In Nederland

De Franse president Emmanuel Macron heeft een verbod uitgevaardigd op het vangen van vogels met lijmstokken. Deze methode is al sinds jaren verboden, maar met name in Zuid-Frankrijk werd dit nog steeds op grote schaal toegepast. Op commerciële basis, want grote aantallen Merels en lijsters komen daar nog steeds terecht op de eettafels. Helaas is het verbod nu nog slechts tijdelijk van kracht. Hopelijk zal men de maatregel alsnog verlengen en definitief een einde gaan maken aan deze kwalijke praktijken.

Foto: J. Schouten/Archief het Vogeljaar.

is de Ortolaan als broedvogel inmiddels verdwenen.

Bronnen: [Nos.nl/artikel/2345684](https://nos.nl/artikel/2345684); 28 augustus 2020. Zie ook: Dale, Sven, *Lysloggerstudier redder huortolaner fra franske goner*, *Vår Fuglefauna* 41:118-123.

CdV

Gifstoffen in de natuur: wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het burgerinitiatief 'Metén=Weten' deed in opdracht van Natuurmonumenten en Het Drents Landschap onderzoek naar de aanwezigheid van gebiedsvreemde stoffen in verschillende Drentse natuurgebieden. De uitkomsten leidden tot flink wat commotie. Er werden nogal wat middelen aangetroffen die niet in de natuur thuishoren. De beschuldigende vinger wees naar de landbouw. In een reactie zeggen LTO Noord en onderzoeks bureau HLB, dat dit een vertekend beeld geeft. Slechts 36% van de vervuiling met chemische middelen zou terug te voeren zijn op de landbouw. De meeste vervuiling wordt veroorzaakt door de consument en de industrie. Een akkerbouwer zegt: 'Ik wil niet alleen goede

gewasbescherming hebben, maar ook veilige. Ik heb er geen belang bij om mijn omgeving en mijzelf bloot te stellen aan gevaarlijke stoffen.'

Samen verantwoordelijk

Analyse van de uitkomsten toont aan dat de maatschappij in zijn geheel de oorzaak is van gifstoffen in de natuur. Zo brengen consumenten schadelijke stoffen in het milieu door wat gebruikt wordt in vlooiensbanden, deet in muggenolie, desinfectiemiddelen, schimmelwerders in diesel en door uitstoot van houtkachels. Daarnaast zijn er de uitgestoten stoffen van fabrieken die onze gebruiksgoederen produceren. Kort gezegd is het onze gezamenlijke leefstijl die de natuur opzadelt met stoffen die daarin niet thuishoren.

Verminderd gebruik

Over de uitstoot van gifstoffen en dergelijke door de landbouw zegt brancheorganisatie Nefyto (de Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie): 'Daar zijn we niet gelukkig mee. Gelukkig zijn de concentraties en waardes gering.' Verder onderzoek zou aanwijzingen kunnen geven hoe dit verder kan worden verminderd. Bureau HLB stelt dat het bestrijden van onkruid met mechanische middelen, gecombineerd met lage doseringen gewasbeschermingsmiddelen zou moeten kunnen leiden tot halvering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Bron: LTO: Meeste 'gif' in natuur van consument en industrie, Dagblad van het Noorden, 11 juni 2020.

CdV

Grootscheeps onderzoek met kleurringen onder kustvogels

Veel vogels die langs onze kust broeden, hebben het moeilijk. Soorten als de Kluut, Bontbekplevier en Vissief brengen jaar na jaar te weinig jongen groot om hun populatie in stand te houden. Dit feit leidde tot een speciaal actieplan voor de broedvogels in de Waddenzee. Met het project Wij & Wadvogels worden de komende jaren maatregelen genomen om de kwetsbare populaties te helpen. Op verscheidene andere plekken wordt het beheer nog beter afgestemd op broedvogels. Daarvoor is een actieplan opgesteld. De oplossingen die het Actieplan Broedvogels Waddenzee aandraagt, zijn gebiedsmaatregelen zoals optimalisatie van beheer, het inrichten van nieuwe leefgebieden en het tegengaan van verstoring en predatie. Daarbij is de ecologie van de vogel op de eerste plaats gezet en het menselijke medegebruik op de tweede plaats.

Actieplan Broedvogels Waddenzee

Doel van het actieplan is de negatieve trend van 21 soorten broedvogels in het Nederlandse Waddengebied (en ook in de Delta en in het IJsselmeergebied) te keren. Van enkele vogelsoorten is onvoldoende bekend wat de beperkende factoren zijn voor de populatieomvang. Bovendien is niet van elk knelpunt bekend wat de beste maatregel is om deze weg te nemen. Kennis daarover is wel noodzakelijk om tot gezonde vogelpopulaties en tot succesvol beheer te komen. Alle geselecteerde broedvogelsoorten zijn in meer of mindere mate ook trekvogels en aantals-

De Wulp komt tweemaal voor op de lijst van 21 soorten die zijn geselecteerd voor het Actieplan Broedvogels Waddengebied. De soort is gekozen in de categorie Duinvogels zowel als in de categorie Kwelder en Weidevogels. Het actieplan is gericht op het verzamelen van meer kennis ten behoeve van het verbeteren van de bescherming van vogelpopulaties met een negatieve trend.
Foto: Koos Dansen.

ontwikkelingen zijn soms het gevolg van oorzaken buiten het gebied.

Nationale selectie

Het kleurringproject van Sovon richt zich op een beperkt aantal van de 21 soorten uit het Actieplan Broedvogels Waddenzee van mei 2018. De selectie in dat plan onderscheidde de volgende soort(groep)en:

- *Strandbroeders*: Dwergstern, Strandplevier en Bontbekplevier;
- *Roofvogels*: Velduil en Blauwe Kiekendief;
- *Duinvogels*: Eidereend, Bergeend, Wulp, Paapje en Tapuit;
- *Koloniebroeders*: Visdief, Noordse Stern, Grote Stern, Kokmeeuw, Stormmeeuw en Zilvermeeuw;
- *Kwelder- en weidevogels*: Tureluur, Kievit, Grutto, Scholekster, Kluut (en ook hier de Wulp).

De soorten zijn geselecteerd op basis van (historisch) voorkomen, relatie met het gebied en actuele populatietrend. De meeste soorten vertonen recent een (sterke) afname, de verontrustende reden om dit Actieplan op te stellen. Het merendeel van de soorten is ook aangewezen als doelsoort in het kader van Natura 2000. Het ringproject richt zich op de kustbroedvogels en kiest voor dus een 'selectie binnen de selectie'.

Pioniers

Kustbroedvogels zijn pioniers. Ze zoeken ieder jaar de beste plekken op om te nestelen en die liggen niet altijd op dezelfde plek. Om te zien of maatregelen werken, worden broedparen geteld en nesten en families gevolgd. Zo kan worden nagegaan hoeveel jongen er groot worden. Daarnaast worden ook vogels voorzien van kleurringen. Met de aflezingen kunnen de verplaatsingen tussen verscheidene broedgebieden in kaart gebracht worden. Het betreft gebieden in de Waddenzee, het IJsselmeer en de Delta waar belangrijke aantallen kustbroedvogels broeden. Ook worden er zo vragen beantwoord over overleving van jonge vogels en de effectiviteit van genomen beschermingsmaatregelen.

Kleurringen

Met financiële ondersteuning van Vogelbescherming Nederland werden in voorjaar 2020 meer dan honderdvijftig Kluten, meer

dan vijftig Bontbekplevieren en zeker veertig Strandplevieren, bijna driehonderd Visdieven, achttien Noordse Sterns en meer dan dertig Dwergsterns uitgerust met kleurringen en kleurvlaggetjes. Gebleken is dat vogels weinig hinder ondervinden van ringen en vlaggetjes. Van deze pionierssoorten zijn de sterns uitgesproken wereldreizigers. De geringde vogels kunnen op allerlei plekken opduiken. Zo werd bijvoorbeeld al een jonge Strandplevier op 3 juli op de Slikken van Flakkee gezien die op 28 mei als kuiken op de Marker Wadden was geringd.

Aflezingen melden

Vanwege de vele nieuw geringde vogels loont het dus de moeite om verzamelplaatsen met de telescoop de pootjes af te turen. Ook op vakantie in Zuidwest-Europa. Een in de Delta geringde adulte Strandplevier zat op 12 juli al in Noordwest-Spanje! Vogelaars die een Kluut, plevier of stern met een of meer kleurringen zien, kunnen het ringproject opzoeken op de website 'European colour-ring Birding' (<https://cr-birding.org/>). Nog eenvoudiger is het om de app BirdRing te gebruiken, waarmee je de aflezing direct in het veld kunt invoeren. Betreft het een vogel van het wadvogelproject, dan gaat de melding vanuit de app meteen naar de database. Je kunt de projectvogels ook invoeren via de website 'European colour-ring Birding Submit' (<https://submit.cr-birding.org/>). Door je melding van een geringde vogel door te geven, draag je bij aan kennis over onze kwetsbare en bedreigde kustbroedvogels. Bron: Bericht van Sovon, 23 juli 2020. Zie ook: Actieplan Broedvogels Waddenzee (<https://rijkswaddenzee.nl/>).

CdV

Het effect van drones op vogels

Veel mensen hebben de drone als nieuwe hobby omarmd. De mogelijke toepassingen zijn zeer divers. Ook door professionals worden drones gebruikt, bijvoorbeeld om de conditie van bruggen te controleren en ook in vogelonderzoek blijkt de drone een zeer geschikt hulpmiddel, mits op de juiste wijze gebruikt. Zo worden voor beschermingsdoel-einden drones ingezet door professionals (in Groningen worden bijvoorbeeld de nesten van Grauwe Kiekendieven opgespoord met behulp van drones, om te voorkomen dat deze worden uitgemaaid, red.). Toch zijn het in toenemende mate goedbedoelende amateurs die ermee experimenteren. Er zijn inmiddels

Er zijn terecht zorgen over het toenemend gebruik van drones. Dat kan schade veroorzaken in de natuur, maar mits verantwoord gebruikt, kunnen drones ook bijdragen het verkrijgen van meer kennis en aan natuurbescherming. Zo worden bijvoorbeeld al enkele jaren drones ingezet bij het zoeken en in kaart brengen van weidevogelnesten.

Foto: Wilheml Bos.

ook 'low-budget' fantastische mogelijkheden om met behulp van drones vogels te fotograferen. Dat leidt tot grote bezorgdheid onder vogelbeschermers. Wat zal het effect zijn op broedende vogels? Onderzoek wekt de indruk dat oudervogels zich laten verjagen, waardoor de jongen onbeschermd tegen predators achterblijven.

Onverstoorbare foerageergroepen?

Aan de andere kant zijn er ook onderzoeksgegevens die erop lijken te wijzen dat vogels zich weinig van deze onbemande vliegtuigjes aantrekken. Al in 2015 merkte David Gremillet dat groepen watervogels zich weinig aantrokken van de door hem en zijn medewerkers gebruikte, op afstand bestuurd, toestellen. Zij konden opnames maken van Flamingo's, Groenpootruiters en Wilde Eenden door die tot op vier meter te benaderen. Tachtig procent van de vogels bleef gewoon doorgaan met foerageren, ongeacht kleur en vorm van de drones. Wat wel van invloed bleek, was de aanvliegroute. En dan met name de hoek waaronder de groepen vogels werden benaderd. Bij het naderen van het vliegende voorwerp onder een min of meer rechte hoek (negentig graden), vloog de hele groep op of verplaatste zich wadend dan wel zwemmend.

Beschermde luchtruim

Dat er reden bestaat om in ieder geval door middel van heldere wetgeving en handhaving de belangen van vogels bij het gebruik van drones te reguleren, is duidelijk. Bescherm-

de gebieden, die normaal niet toegankelijk zijn, zouden moeten worden gevrijwaard van verkenning door het luchtruim zonder vergunning. Met name in de broedtijd is dat van wezenlijk belang. Een oudervogel die uit een geschikt, voedselrijk gebied verjaagd wordt, verliest kostbare tijd om eten voor zijn jongen te vergaren. Recent Brits onderzoek wijst uit dat ook trekvogels hinder kunnen ondervinden van drones. Met name tijdens de tussenstops worden ze in hun rust of tijdens het bijtanken in foerageergebieden makkelijk slachtoffer van verstoring.

Voors en tegens

Een heel ander gevaar vormt de kans dat vogels in aanvaring komen met een drone. Vooral wanneer een drone een groep vliegende vogels doorkruist, is dat gevaar niet denkbeeldig. Zo kunnen vogels zich ernstig verwonden. Juist in dat opzicht is de toegenomen populariteit van deze vliegende toestelletjes zorgelijk.

Is er dan niets goeds te melden over het gebruik ervan? Onderzoekers zien wel degelijk een breed scala aan mogelijkheden. Zo kunnen de tellingen van bijvoorbeeld wintergroepen en trekvogels worden ondersteund door het gebruik van drones. Vooral op plaatsen die lastig te bereiken zijn of wanneer er een gebrek aan mankracht is. Mogelijk zijn dergelijke tellingen vanuit de lucht meer accuraat. Zo kunnen trends worden vastgesteld die aanleiding kunnen geven tot het nemen van nieuwe beschermingsmaatregelen. Om vervolgens het effect ervan te monitoren.

Verder kunnen broedgevallen van bedreigde vogelsoorten worden gevolgd, zonder dat er telkens verstoring optreedt door menselijk bezoek aan een nest (dat veronderstelt dat een drone minder storend effect heeft, red.). Voor het maken van natuurfilms hebben drones inmiddels hun waarde bewezen. Bekend is dat dergelijke films zorgen voor meer waardering voor de natuur en haar behoud onder een groter publiek.

Bron: Christina Lorenzen, februari 2020 op <https://www.everythingbirds.com/articles/is-it-safe-to-use-drones-around-birds/>.

CdV

Resultaten van sterntellingen op slaapplaatsen in juli en augustus 2020

Zwarte Stern

De eerste twee tellingen van Zwarte Stern in het IJsselmeer waren dramatisch. Enkel op Balgzand verbleven maximaal zo'n drieduizend vogels, maar op de Kreupel en de Marker Wadden, waar gewoonlijk duizenden exemplaren overnachten, ontbraken ze vrijwel. Omdat de Zwarte Stern maar over een beperkt gebied trekt, voorspelt dit ook niet veel goeds voor de broedresultaten in Noord-oost-Europa. Het is mogelijk dat hitte en droogte het broedsucces hebben belemmerd. Bij de Nederlandse broedvogels lijkt weinig aan de hand te zijn, maar deze vormen slechts een klein percentage van de in de zomer op het IJsselmeer verblijvende exemplaren.

Lachstern

In Nederland zijn twee vaste slaapplaatsen van de Lachstern bekend: Balgzand en de Dollard. Op de eerste plek zijn er op 7 augustus 29 vogels geteld, op 14 augustus 15 stuks. Op de zandwinplas Alteveer in Groningen werden 21 individuen geteld. Zo komen we op een landelijk maximum van 50 individuen. Dit is erg veel. Het gemiddelde in de laatste vijf jaar is 30 individuen. Waarschijnlijk gaat het de broedvogels bij het Duitse Neufelderkoog voor de wind. Er was ook sprake van broeden in Nederland! Op Marker Wadden is een jonge Lachstern geboren. Dat is een unicum. Sinds 1958 is er slechts één broedgeval in Nederland bekend.

Reuzenster

Ook de Reuzenster lijkt een goed jaar te

hebben. Bij de eerste telling werden minimaal 164 individuen geteld, waarvan 102 bij Workum op het Gaasterwad en 30 in de Workumerwaard. Bij de tweede telling ging het om 53 exemplaren buitendijks bij Paesens (Fr.), ook 53 bij de Steile Bank, 25 in de Westerbroekstermadepolder (Zuidlaardermeergebied) en nog 15 op het Gaastwad. Er werden verder overdag vogels gezien op enkele andere plekken waar wellicht slaapplaatsen zijn: het Dannemeer (Gr.), verspreide enkelingen rond de Maas in Limburg (!) en voor het eerst werd slapen aangetoond in het nieuwe natuurgebied de Wolvetint (Fr.), met twaalf stuks op 24 augustus.

Bronnen: SOVON Waterwildtellingen Nieuwsbrief seizoen 2020/2021, nr. 1, september 2020; <https://www.natuurmonumenten.nl/nieuws/broedende-lachstern-met-kuiken-op-marker-wadden>.

CdV

Struikrietzangers spectaculair aanwezig in voorjaar 2020

Struikrietzangers nemen al jaren toe in Nederland, maar de spectaculaire voorjaarsinflux in mei-juni 2020 kwam wel heel onverwacht.

Aarzelende bezoeker

Vanaf 1990 wordt er in ons land af en toe een waarneming of vangst van de Struikrietzanger gedaan. Sinds 2009 is de soort jaarlijks waargenomen. Topjaren waren 2013 (9), 2018 (11) en 2019 (8). Tot en met 2019 waren er zestig gevallen, waarmee het gemiddelde over dertig jaar op exact twee per jaar lag. De CDNA besloot nog niet het voorbeeld van de Noorse, Britse en Belgische commissie te volgen, die al waren gestopt met beoordelen.

Tot 2020 waren er dertien voorjaarsgevallen (waarvan twee vangsten), met daarbij een influx van zes in 2014; daarmee zorgde dat jaar tot voor kort voor bijna de helft van alle lentewaarnemingen. Struikrietzangers behoren tot de laatst arriverende voorjaarsvogels in Europa. Het vroegste geval in Nederland

Struikrietzangers *Acrocephalus dumetorum* worden de afgelopen jaren ook in Nederland vaker gezien, maar dit jaar was er een verrassend sterke toename van de aantallen. Millingerwaard, 1 juni 2020. Foto: Ronald Messemaker.

stamt van 22 mei en het aantal juniegevallen lag – en ligt na 2020 nog steeds – hoger dan het aantal gevallen in mei.

De influx van 2020

Tussen 24 mei en 30 juni werden op circa dertig plekken Struikrietzangers (minimaal 31 vogels) ontdekt. Het totaal aantal gevallen voor Nederland werd daarmee met ongeveer een factor anderhalf vergroot. Het voorjaar van 2020 zorgt voor een totaal andere seizoensverhouding dan er in de periode 1990-2019 was ontstaan. Stamde tot 2020 slechts één op de vijf gevallen uit het voorjaar en dus liefst 80% uit het najaar, die verhouding ligt nu op ongeveer veertig à zestig.

Verspreiding van de waarnemingen

De meeste waarnemingen werden gedaan langs de kuststrook. Uitzondering vormden vier gevallen bij Kekerdom (Gld.), Strijen (Z.-H.), Dronten (Fld.) en Amsterdam (N.-H.). Het zwaartepunt lag rond de Waddenzee (ten minste 21 exemplaren). Absolute koploper was Texel (minimaal twaalf), met verder gevallen in Den Helder, op Vlieland, op Schiermonnikoog, in het Lauwersmeergebied, bij de Eemshaven en op de Breezanddijk. Dat ze vooral opdoken langs de kust geldt overigens ook voor de zestig exemplaren van vóór 2020. Tot 2020 bestond ongeveer tweederde van de gevallen uit ringvangsten. Veldwaarnemingen waren daarbij in het voorjaar in de ruime meerderheid, in het najaar domineerden de ringvangsten.

Omringende landen

Hoge aantallen Struikrietzangers bleven zeker niet beperkt tot Nederland. In Noorwegen werden er meer dan honderd waargenomen. In Polen is de soort tegenwoordig een schaarse, maar regelmatige voorjaarsgast. 2020 was voor Polen een topjaar, met minimaal 110 exemplaren. In Denemarken werd een recordaantal van 38 Struikrietzangers geregistreerd. In Duitsland waren er 24 meldingen. Een gevangen en geringd vrouwtje aldaar leek gepaard met een mannetje Bosrietzanger. Ook in Groot-Brittannië was er sprake van een recordaantal. Er waren ten minste 42 waarnemingen. Ierland bleef verstoken van een waarneming. Midden-Europa werd goeddeels door de Struikrietzangers gemedend. Ook ten zuiden van Nederland werden nauwelijks exemplaren gemeld, met zowel in België als Frankrijk slechts één bevestigde waarneming. Nederland lag daarmee precies op de noordwestelijke rand van de influx.

Oorzaak van de influx

De Struikrietzanger is van oorsprong een oostelijke soort, die zich al vele jaren richting het westen uitbreidt. Ze hebben de afgelopen decennia de Baltische Staten en Finland gekoloniseerd. Alle populaties overwinteren op het Indiase subcontinent. Het is wat lastig om de oorzaak te zoeken in gunstige omstandigheden op de overwinterplekken, want er was tegelijkertijd ook een influx van Bosrietzangers en dat is een soort die juist in Oost-Afrika overwintert. Een influx is weer-gerelateerd

Nadat Visarenden zich vestigden in De Biesbosch, zijn zij het goed blijven doen.
Foto: Wim Smeets.

(anders dan een invasie, die voedsel-gerelateerd is) en daarin zal vermoedelijk de verklaring liggen. Er waren dit voorjaar veel winden uit oostelijke of noordoostelijke hoek tijdens de doortrekperiode van Struikrietzangers en dat lijkt de meest voor de hand liggende verklaring.

Bron: <https://www.dutchbirding.nl/dbactueel/1639/influx-struikrietzangers-in-het-voorjaar-van-2020>.

CdV

De Visarend doet het goed in ons land

In 2020 waren de drie paar in de Biesbosch broedende Visarenden bijzonder succesvol. Elk paar bracht drie jongen groot. Een vierde stel bouwde twee nesten, maar deed nog geen broedpoging. In vijf jaar tijd zijn er al twintig jongen grootgebracht in het gebied.

Van nieuwkomer tot blijvende soort

In 2016 vestigde het eerste broedpaar zich in de Brabantse Biesbosch. Het bracht één jong groot op een fors nest in een dode boom. Bijzonder, want de dichtstbijzijnde broedplekken lagen op ruim driehonderd kilometer afstand in Duitsland, Frankrijk en Engeland. De meeste Visarenden nestelen niet zo ver van hun geboorteplek. Vijf jaar later broeden er twee in een dode boom en één in een hoogspanningsmast. Kleurringen maken duidelijk dat het gaat om twee Duitse vrouwtjes, een Duits mannetje en een Engels mannetje. Dankzij deze ringen weten we dat het Duitse mannetje alle jaren terugkeerde en met zijn partner al elf jongen grootbracht. Gemiddeld

vlogen er 2,2 jongen per broedsel uit. Jongen uit de eerste broedjaren zouden, na eerst ruim een jaar in Afrika te zijn gebleven, terug kunnen komen om een eigen plek in de omgeving te bemachtigen. Misschien is het vierde stel dat het hele zomerhalfjaar in de Biesbosch verbleef, wel eigen nageslacht?

Volgen er nieuwe gebieden?

In 2019 zag men verscheidene Visarenden bij een nest in Limburg, maar er werd niet gebroed. Uit 2020 zijn er geen 'broedverdachte' Visarenden buiten de Biesbosch bekend. Lokaliseren van nesten gaat het beste tijdens de nestbouwfase, als met grote takken gevlogen wordt. Al gevestigde paren bouwen in maart tot mei het bestaande nest verder af of een nieuw nest op. Nieuwe vestigingen kunnen tot laat in de zomer (augustus) beginnen. Bij gevestigde paren is er sprake van een korte periode van balts (soms maar enkele uren) na terugkeer in het broedgebied, waarbij het mannetje roepend en met duikvluchten van tientallen meters het vrouwtje bij het nest begroet. Uitgebreidere balts laten nieuwe paren zien. Broedende Visarenden zijn alleen dichtbij het nest territoriaal. Zij houden dan luchtgevechten met andere grote vogelsoorten. Soortgenoten worden meestal al vanaf enkele honderden meters van het nest gedoogd. (Soms neigen Visarenden ertoe om in los kolonieverband te broeden, red.).

Vestiging in etappes

Soms wordt verscheidene jaren aan een

nest gebouwd zonder dat dit bebroed wordt. Daarnaast kunnen mannetjes meer beginnetjes van nesten maken, waarna één nest wordt uitgekozen om verder af te bouwen. In de afbouwfase helpt ook de vrouw mee; zij zorgt voor de nestbekleding. Nesten worden meestal verscheidene opeenvolgende jaren gebruikt en vaak verder uitgebouwd. Doorgaans hebben bebroede nesten minstens één meter doorsnee.

Bron: Sovon Nieuws 10 september 2020.

CdV

Patrijzen illegaal uitgezet in Vlaanderen

De Natuurinspectie van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft op zaterdag 3 oktober 2020 een dertigtal Patrijzen in beslag genomen in graslanden rond Houtem bij Veurne en De Moeren. De vogels werden ongetwijfeld in gevangenschap gefokt ten behoeve van de jacht. Het uitzetten van wild is echter bij wet verboden. Patrijzen kunnen wettelijk bejaagd worden van 15 september tot 15 november, maar enkel door jagers die aangesloten zijn bij een erkende wildbeheereenheid. De Patrijs wordt in zijn voortbestaan bedreigd. Hij staat aangeduid als ‘kwetsbaar’ op de Rode Lijst van Vlaamse broedvogels. Deze situatie is dus onhoudbaar: de Vlaamse overheid investeert enerzijds in een betere bescherming van deze zeldzame akkervogel, maar anderzijds laat diezelfde overheid er de jacht op toe.

Symbolsoort

De discussie rond het afschaffen van de jacht op de Patrijs laait hoog op. Zowel voor natuurbeschermers als voor jagers is de

vogel een symboolsoort. Een aantal volksvertegenwoordigers heeft een ‘voorstel van decreet’ ingediend dat tot doel heeft de jacht op de Patrijs te schrappen. Vogelbescherming Vlaanderen stelt: ‘Als we de Patrijs voor uitsterven willen behoeden, dan is er dringend actie nodig. Uitzetten van Patrijzen is daarbij geen optie.’

Bron: Persbericht in Vogelvlucht, Vogelbescherming Vlaanderen.

CdV

Velduilen zijn globetrotters

In 2019 voorzagen medewerkers van Grauwe Kiekendief – Kenniscentrum Akkervogels en Sovon – een mannetje Velduil bij het Friese dorp Stiens van een zendertje. Lang bleef dit mannetje, dat Romke wordt genoemd, bij Stiens en het nabijgelegen Wyns, maar in december trok hij zuidwaarts en dook op in Libië. Vervolgens verbleef hij op de grens van Tunesië en Algerije, bivakkeerde daarna een poos op Sicilië. Half april verliet Romke Sicilië en trok via Zuid-Italië, Albanië, Servië en Bulgarije naar de grens van Roemenië en Oekraïne. Vervolgens is Romke neergestreken in Zuid-Rusland.

Ook een vrouwtje dat vorig jaar in Spanje werd gezenderd en daar overwinterde, is naar het zuiden van Rusland gereisd. Een jonge Velduil die vorig jaar in Spanje een zender kreeg, vertrok al snel naar Soedan en Tsjaad, maar leek Romke enigszins te volgen door via Libië naar Sicilië te gaan. Mogelijk ook op weg naar Rusland?

In 2020 werden delen van Engeland overspoeld door Veldmuizen. Velduilen rea-

In Vlaanderen zijn Patrijzen in beslag genomen. De dieren waren illegaal uitgezet ten behoeve van de jacht.
Foto: Otte Zijstra.

Onderzoek aan met zenders uitgeruste Velduilen toont aan dat deze vogels soms in diverse richtingen uitzwerven.
Foto: Koos Dansen.

geerden prompt, door zich te vestigen in de gebieden met een muizenplaag. In Nederland kwamen waarschijnlijk alleen in Groningen Velduilen tot broeden.

Bron: *Sovon Nieuws 1 mei 2020.*

CdV

De bescherming van weidevogels faalt

Weidevogelbescherming in Nederland werkt niet, zeggen wetenschappers. Decennialang zijn er tientallen miljoenen euro's aan subsidies gepompt in maatregelen. Maar met de weidevogels is het alleen maar bergafwaarts gegaan. Vooral de Grutto en de Kievit hebben het moeilijk.

‘We hebben nu voor het derde jaar een moeizaam, droog voorjaar. Dat helpt niet mee,’ zegt een onderzoeker van Sovon Vogelonderzoek, die jarenlang het weidevogelbeleid volgde. ‘Maar grillen van het weer moet je met beheermaatregelen kunnen opvangen. Het ontbreekt volledig aan regie, elke provincie heeft zijn eigen beleid. Je merkt dat de politiek zijn vingers hier niet aan wil branden. Politici hadden meer kunnen doen.’

Volgens de onderzoeker bleek afgelopen najaar uit een inventarisatie van weidevogelbeheer in Nederland dat maar in drie procent van Nederlandse weidegebieden zwaardere beheersmaatregelen worden toegepast ter bescherming van weidevogels. ‘Op die drie procent weiland worden dus maatregelen getroffen die de weidevogels zouden moeten helpen. En die maatregelen zouden de situatie moeten compenseren op de overige 97% waarop het niet goed gaat. Je voelt met je boerenverstand aan dat dat nooit gaat lukken.’ Onderzoekers van de Rijksuniversiteit

Groningen kwamen vorige maand met een gelijksoortige conclusie. Na zeven jaar onderzoek in Zuidwest-Friesland bleek dat zelfs in gebieden waar boeren met grote inzet proberen Grutto's te behouden, opvallend weinig kuikens overleven. ‘Ze worden opgegeten of kunnen domweg niet genoeg insecten vinden. De gebieden zijn te klein, de grensoverschrijdende effecten van de gangbare landbouw te groot,’ aldus de onderzoeksleider.

Vogels die overleven zijn kansloos

Volgens een Noord-Hollandse natuurbeschermmer, die jarenlang als landschapsbeheerder bij Staatsbosbeheer werkte, is de situatie in zijn provincie niet anders. ‘In feite wordt de weidevogelstand lucratief, tegen betaling, opgeruimd. De dieren die overleven, zijn vaak kansloos. Want met het maaien en verdrogen van het land verdwijnen alle bloemen en insecten uit het veld. Er is geen eten. Het systeem faalt.’ De provincie Noord-Holland, verantwoordelijk voor het weidevogelbeheer, spreekt dit tegen. Er zijn ook genoeg succesverhalen, aldus beleidsambtenaren.

Volgens minister Carola Schouten (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) zijn de oorzaken voor ‘de zorgwekkende neerwaartse spiraal van de weidevogelpopulatie complex en gebiedsafhankelijk’. In antwoord op kamervragen van de Partij voor de Dieren zegt zij te streven naar een aanpak op langere termijn. Ze wil wachten met stappen totdat Wageningen University & Research een evaluatie heeft uitgevoerd naar de effectiviteit van weidevogelbeheer. Dat rapport moet eind 2020 klaar zijn.

Het areaal landbouwgrond waarop boeren in samenwerking met collectieven voor agrarisch natuurbeheer maatregelen afspreken voor het behoud van weidevogels is de laatste jaren sterk toegenomen. Dat beheer is niet alleen ten behoeve van de vogels, het is ook gunstig voor de flora en voor het bodem- en insectenleven. De maatregelen bestaan onder andere uit het uitstellen van het maaien, het beperken van het uitstrooien van kunstmest en het plasdras zetten van greppels. Ondanks deze inspanningen gaat de biodiversiteit in het agrarisch gebied op veel plaatsen achteruit.

Foto: R.A. Kole.

Schouten verwacht nog deze zomer bovendien een verkennende studie naar de afname van insecten in agrarische gebieden. Volgens de minister is het areaal agrarische grond met weidevogelbeheer in drie jaar toegenomen van ruim 64.000 ha tot ruim 77.000 in 2018. 'Het beleid lijkt zijn vruchten af te werpen. Maar het is te weinig om de teruggang van de boerenlandvogels over het hele agrarische areaal te stoppen,' erkent ze.

Bron: Trouw, 22 juni 2020.

GS

De dodelijke ijsduikersnavel

In de zomer van 2019 werd in de Verenigde Staten, in de staat Maine, een Amerikaanse Zeearend gevonden. Drijvend, met zijn vleugels gespreid. Het beest was dood. Aanvankelijk dachten biologen dat de vogel neergeschoten was, of vergiftigd door loden gewichtjes – achtergelaten door onzorgvuldige vissers. Maar autopsie heeft later uitgewezen dat de roofvogel is gestorven door een steekwond in de hartstreek. Het moordwapen: de scherpe snavel van een Ijsduiker.

In de buurt van de dode Zeearend werd een dood ijsduikerkuiken gevonden. Vermoed wordt dat de ouder de aanvaller verwondde door onder water te duiken en als een torpedo omhoog te schieten. Op die manier vallen mannelijke Ijsduikers elkaar soms ook aan in de paartijd.

Bron: NRC 5 juni 2020.

GS

De Lepelaar rukt op

Het gaat erg goed met Lepelaars in Nederland. Waren deze markante vogels begin jaren zeventig nog een zeldzame verschijning, nu is

de stand hoger dan ooit. Er zijn zelfs kolonies langs de bebouwing van de Randstad te zien, meldt Sovon. De Lepelaar rukt op.

In 1970 broedden er slechts 215 paren Lepelaars in het Naardermeer, Zwanenwater en op Texel. Sindsdien maakte de soort een spectaculaire ontwikkeling door en groeide de populatie tot ongeveer 3800 paar in 2019. Sovon telt alle kolonies met broedende Lepelaars vrijwel jaarlijks. Dat gebeurt door onderzoekers van de Werkgroep Lepelaar, terreinbeheerders en vrijwilligers van Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Tekening: Dick Poppe.

Kustvogel

Lepelaars worden vooral geassocieerd met de kust. Daar zijn inderdaad de meeste broedplaatsen te vinden. Bijna de helft van alle vogels broedt in de Waddenzee, die vijftien jaar geleden nog tweederde van de landelijke populatie herbergde. In de grootste kolonies, op Texel, Ameland en Schiermonnikoog, broeden honderden vogels bij elkaar. Na 2012 verdubbelde de populatie zich in het Delta-gebied. Daar broeden nu al meer dan duizend paren.

Opmerkelijke groei

De opmerkelijke groei komt ook uit het binnenland, waar Lepelaars tegenwoordig zelfs dicht bij grote steden broeden. Zo zijn er kolonies aan de randen van Rotterdam, Delft, Leiden en Haarlem bekend. De vogels gebruiken daar regelmatig bomen met nesten die eerst door Blauwe Reigers zijn gebruikt. Kennelijk herbergen de polderslootjes in de omgeving van deze broedplaatsen genoeg voedsel om hun jongen mee te voeden.

Laatste stand

De Lepelaar is één van de 195 broedvogelsoorten waarvan Sovon de laatste stand heeft samengevat in een jaarrapport. Jaarlijks worden de aantallen broedvogels nauwgezet gemonitord met de hulp van meer dan 2500 vrijwilligers. De langjarige trends, die samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn berekend, laten zowel positieve als negatieve ontwikkelingen zien. Zo laten nieuwkomers als de Middelste Bonte Specht en de Cetti's Zanger snelle toenames zien, maar nemen boerenlandvogels als de Grutto en Kievit onverminderd af.

Bron: Trouw, 2 april 2020.

GS

Paapje zelfs in topnatuur niet veilig

Op het boerenland heeft hij al een tijdje niets meer te zoeken, maar ook in beschermde Natura 2000-gebieden gaat het Paapje hard achteruit. Vogelonderzoekers staan voor een raadsel. Vanaf een pad in het Drents-Friese Wold loopt een onderzoeker met een GPS-apparaat een ruig veld in vol pollen en slenken. In enkele van die honderden graspollen zitten nestjes van de bedreigde vogel het Paapje verstopt, weet de onderzoeker. 'Zonder GPS is het natuurlijk lastig om ze op te sporen,' zegt hij. 'De eerste keer is het een kwestie van goed letten op alarmerende oudervogels.

Als je dan het vrouwtje observeert, zie je haar hopen en kruipen en dan ineens verdwijnen. Op die plek zit een nest.'

Het Paapje was ooit een algemene vogel, maar is nu teruggedrongen tot enkele natuurgebieden in Drenthe. 'Uit de landbouwgebieden is hij vrijwel helemaal verdwenen.'

'De vegetatie op het boerenland is afgelopen decennia te eenvormig geworden, er worden insecticiden gebruikt waardoor het voedsel verdwijnt en er komen jongen om bij het maaien. In een paar natuurgebieden zitten ze nog wel.'

De achteruitgang in het boerenland is verklaarbaar, maar de slechte situatie in natuurgebieden is ook voor de onderzoeker een mysterie: 'Ik heb onderzoek gedaan naar Tapuiten en Roodborsttapuiten, soorten die verwant zijn aan het Paapje. Maar waar de Roodborsttapuit juist sterk is toegenomen, gaat het met het Paapje alleen maar slechter. Niemand snapt goed waarom.'

Zes kleine snaveltjes

Terwijl de onderzoeker bezig is, kijkt een oudervogel tien meter verder vanaf een struikje onrustig toe. 'Die hoge punten zijn belangrijk, ze hebben uitkijkpunten nodig.' 'Hoge planten, struikjes of gewoon paaltjes. De mannetjes gebruiken die om te adverteren, ze laten zich aan de vrouwtjes zien. Maar ze gebruiken ze ook om de omgeving in de gaten te houden, om vandaaruit eten te zoeken en ook om er prooiën op kapot te slaan.' Een gebrek aan uitkijkpunten kan het probleem zijn, maar ook de vegetatiestructuur of het voedselaanbod, insecten. 'We hebben wel

Het Paapje was ooit een vrij algemene vogelsoort die vrijwel overal in het land broedde. Tegenwoordig is het broedareaal in Nederland enorm ingekrompen. Dat gebied beperkt zich vooral tot de drie noordoostelijke provincies en met name tot Drenthe. Foto: Jelle de Jong.

allerlei vermoedens, maar weten niets zeker. Er wordt gezegd dat het met verdroging te maken heeft, maar in Oost-Europa zijn superdroge gebieden waar hij het heel goed doet. Het kan ook zijn dat hij de voedselpiek misloopt, doordat door klimaatverandering de insecten zich eerder ontwikkelen.’

Cameraval

Bij enkele nesten staat ook een cameraval, die beelden maakt zodra een oudervogel voor de lens verschijnt. ‘Dan krijg ik een idee hoe vaak er wordt gevoerd, wanneer en hoe groot de prooien zijn,’ legt de onderzoeker uit. De camera staat op slechts dertig centimeter van het paapjesnest, zodat de insecten goed te zien zijn.

Om te zien hoe het met die insecten gaat, zijn op verschillende plekken insectenvallen neergezet. Op een veld aan de rand van het gebied, tussen het hoge gras, haalt de onderzoeker zo’n val leeg. De insecten, gevangen in de formaldehyde, gaan mee voor determinatie.

Onlangs presenteerde het burgerinitiatief ‘Met en is Weten’ samen met Natuurmonumenten een onderzoek waaruit bleek dat in natuurgebieden in Drenthe landbouwgif aanwezig is. Een logische gedachte zou zijn

dat ook het Paapje hier de dupe van is. ‘Als er daadwerkelijk insecticiden in dit gebied komen, heeft dat natuurlijk invloed op de insectenstand en daardoor ook op een insecteneter als het Paapje. Daar doen wij nu zelf geen onderzoek naar. Maar als uit ons onderzoek blijkt dat de achteruitgang van insecten het probleem is, is dat wel reden om daar beter naar te kijken.’

De vegetatieopnamen zijn pas later in de zomer, zodat ook andere broedvogels in de gebieden – waaronder de Kraanvogel – niet worden verstoord. Alle resultaten worden vergeleken met delen van het Bargerveen en De Wieden, waar de soort voorheen nog zat. ‘Maar waarschijnlijk is er niet één oorzaak aan te wijzen, was het maar zo simpel.’ Ook de oplossing zal niet simpel zijn. ‘In Duitsland hebben ze ergens paaltjes geslagen om als uitkijkpunt te dienen, dat leverde meteen meer broedgevallen op. Maar het is wel erg kunstmatig en zo’n paaltje kan weer nadelig zijn voor andere soorten, zoals weidevogels, omdat roofvogels ze ook gebruiken. Maar voor we oplossingen kunnen bedenken, moeten we eerst meer te weten komen over de soort en het waarom van de achteruitgang.’

Bron: Trouw, 20 juli 2020.

GS

Meld dode vogels!

Sinds enige tijd is er weer vogelgriep in ons land. Het gaat om een ernstige variant van H5N8. Omdat het van groot belang is de ontwikkelingen goed te kunnen volgen, vraagt de NVWA om dode vogels zo snel mogelijk te melden.

Dode eenden, ganzen en zwanen

Als u minder dan drie dode exemplaren op dezelfde plaats aantreft kunt u een melding doen bij het Duch Wildlife Health Centre (DWHC) via: <https://www.dwhc.nl/meldingsformulier/>. Wanneer u 3 of meer dode exemplaren op één plaats aantreft, bel dan direct het landelijk meldpunt: (045) 54 63 188.

Andere vogels

Bij minder dan 20 dode wilde exemplaren: melden bij DWHC. Als het gaat om één of meer dode ‘hobbyvogels’, zoals kippen of andere tamme vogels, neem dan contact op met een plaatselijke dierenarts.

Sovon en Vogeltrekstation

Ook Sovon wil graag op de hoogte blijven. Zij vragen daarom om de melding *tevens* in te dienen via: <https://www.sovon.nl/dodevogel>. Als een dode vogel voorzien is van een ring, meldt dat dan via: <https://vogeltrekstation.nl/>.

Wees voorzichtig!

Dode vogels kunnen besmettelijk zijn. Er wordt daarom dringend geadviseerd de dode vogels niet aan te raken en te volstaan met melden bij de instanties.